

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060308

DOM
2021-11-19
Stockholm

Mål nr
M 2231-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-02-03 i mål nr M 1289-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Miljönämnden i Helsingborgs stad
251 89 Helsingborg

Motparter

1. Al Khalil AB, 559155-8316

2. M.E-K

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen ändrar mark- och miljödomstolens dom såvitt avser. M.E-K och förpliktar M.E-K att till staten betala vite med 20 000 kr.
 2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet såvitt avser Al Khalil AB. Mark- och miljödomstolens dom, att avslå ansökan om utdömmande av vite mot Al Khalil AB, står därmed fast.
-

Dok.Id 1749741

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljönämnden i Helsingborgs stad har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och visa målet åter till domstolen för ny prövning. Som grund för återförvisning har nämnden anfört att nämnden inte av mark- och miljödomstolen uppmärksammats på att domstolen bedömde att ansökan var otydlig såvitt avser Al Khalil AB:s och M.E-Ks rättsliga och faktiska möjligheter att följa förbuds föreläggandet i samband med festen den 15 februari 2020. Nämnden har i sak vidhållit att vite om 20 000 kr ska dömas ut mot var och en av Al Khalil AB och M.E-K och har i Mark- och miljööverdomstolen närmare utvecklat skälen för att bolaget och M.E-K inte varit förhindrade att följa föreläggandet. Nämnden har också gett in ytterligare underlag i den frågan samt upplyst om att mark- och miljödomstolen i dom den 3 juni 2021 i mål nr M 4646-20 har bifallit nämndens vitesansökan avseende M.E-K, rörande en överträdelse den 2 september 2020 i samma lokal, det vill säga vid en tidpunkt då föreningen Beirut Lounge & Event enligt avtal var lokalens hyresgäst.

Al Khalil AB och M.E-K har beretts tillfälle att yttra sig men har inte hörts av.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Nämnden fick möjlighet att yttra sig över vad bolaget och M.E-K anfört innan mark- och miljödomstolen avgjorde målet och det har därmed inte förekommit något sådant rättegångsfel i mark- och miljödomstolen som kan föranleda undanröjande och återförvisning. Mark- och miljööverdomstolen går därmed över till att pröva om vitet ska dömas ut.

Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning att förbuds föreläggandet som ligger till grund för ansökan om utdömande av vite är lagligen grundat, att förbudet fått laga kraft vid tidpunkten för den överträdelse som ligger till grund för ansökan och att nämnden har visat att förbudet mot rökning i lokalen överträdades vid festen den 15 februari 2020.

När det gäller frågan om bolaget respektive M.E-K hade rättslig och faktisk möjlighet att följa förbuds föreläggandet vid tidpunkten för överträdelsen gör Mark- och miljööverdomstolen följande bedömning.

Av utredningen framgår att bolaget överlät hyresavtalet för lokalen till föreningen Beirut Lounge & Event och att hyresavtalet därmed från den 1 januari 2020 stod på föreningen. Såväl vid tidpunkten för förbuds föreläggandet och överlåtelsen av hyres-avtalet som vid överträdelsen den 15 februari 2020 var M.E-K bolagets firmatecknare. Enligt protokollet från föreningens konstituerande styrelsemöte den 5 maj 2019 tecknade M.E-K även föreningens firma. M.E-K justerade vidare protokollet från föreningens extra styrelsemöte den 18 december 2019. Sammantaget visar utredningen att M.E-K hade ett sådant inflytande över hyresgästen föreningen Beirut Lounge & Event och därmed över verksamheten i lokalen, att han hade faktisk möjlighet att tillse att förbudet mot rökning i lokalen efterlevdes vid tidpunkten för överträdelsen den 15 februari 2020.

Ändamålet med förbudet har inte förlorat sin betydelse. Även om det vid tidpunkten då föreläggandet beslutades fanns anledning att rikta det mot såväl bolaget som M.E-K bedömer Mark- och miljööverdomstolen att det nu saknas skäl att döma ut vitet mot båda. Det finns alltså förutsättningar att döma ut det förelagda vitet mot M.E-K.

Enligt Mark- och miljööverdomstolen är vitets storlek väl avvägt och det har inte framkommit några skäl för att jämka vitet.

Sammanfattningsvis ska mark- och miljödomstolens dom ändras på så sätt att vitet döms ut mot M.E-K. I övrigt ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast 2021-12-10

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Karin Wistrand, Mikael Hagelroth och Ingrid Åhman, referent, samt tf. hovrättsassessorn Mathias Gunnervald.

Föredragande har varit Liselotte Haraldsson.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-02-03
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1289-20

PARTER

Sökande

Helsingborgs stad, Miljönämnden
251 89 Helsingborg

Motparter

1. Al Khalil AB, 559155-8316

2. M.E-K

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår ansökan om vitets utdömande.

BAKGRUND

Miljönämnden i Helsingborgs kommun (nämnden) beslutade den 15 oktober 2019, dnr 2019-3602, att förbjuda Al Khalil AB och M.E-K var och en för sig, i egenskap av verksamhetsutövare, att använda lokalerna med skyltnamn ”Beirut Lounge & Event”, på fastigheten X, i Helsingborg, för rökning. Enligt beslutet omfattar förbudet rökning av tobak inklusive vattenpip-tobak och rökning av andra produkter som kan förbrukas via förbränning, med eller utan tobak, såsom växter, örter, frukter, e-juice eller örtstenar. Beslutet förenades med ett löpande vite om 20 000 kronor för Al Khalil AB och M.E-K, var och en för sig. Nämnden beslutade även att ansökan om utdömmande kan göras varje gång nämnden eller någon annan myndighet konstaterar en överträdelse samt att beslutet ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Förbuds föreläggandet överklagades av M.E-K till länsstyrelsen i Skåne län, som avslog överklagandet i beslut den 6 november 2019. Länsstyrelsens beslut överklagades till mark- och miljödomstolen (mål nr M 5601-19) som i beslut den 14 februari 2020 avslog ett yrkande om inhibition och i dom den 13 maj 2020 avgjorde målet slutligt genom att avslå överklagandet. Mark- och miljödomstolens dom har vunnit laga kraft.

Nämnden har under den pågående handläggningen i domstolen av mål nr M 5601-19 ansökt om utdömmande av vite avseende en överträdelse den 15 februari 2020.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att Al Khalil AB och M.E-K ska förpliktas att betala vite om 20 000 kronor var. Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bl.a. följande.

Föreläggandet delgavs M.E-K den 21 oktober 2019. M.E-K är styrelseledamot för Al Khalil AB. Båda förelagda parter anses därmed vara delgivna. Föreläggandet är förenat med omedelbar verkställighet. Föreläggandet har överklagats med begäran om inhibition. Den 14 februari 2020 avslog

mark- och miljödomstolen yrkandet om inhibition (mål nr M 5601-19). De aktuella åtgärderna skulle ha varit vidtagna omedelbart efter den 15 oktober 2019. Vid en poliskontroll den 15 februari 2020 har Polisen emellertid konstaterat att rökning pågick i de aktuella lokalerna. Ansökan om utdömande av vite kan göras varje gång nämnden eller någon annan myndighet konstaterar en överträdelse. Al Khalil AB och M.E-K har således inte iakttagit sina skyldigheter att se till att rökning inte sker i lokalerna. Förelagt vite i bör därför dömas ut.

Al Khalil AB och M.E-K har i en gemensam skrivelse bestritt yrkandet. Till stöd för sitt bestridande har de anfört bl.a. följande.

Hyreskontraktet står från och med januari år 2020 på Beirut Lounge och Event. Föreningen har fått sitt organisationsnummer och därför ändrat hyreskontraktet. Miljöförvaltningen har tidigare påstått att eftersom AL Khalil AB stått på hyreskontraktet så har syftet varit att bedriva en näringsverksamhet nere i lokalen. Det har dock inte alls varit syftet. De har förklarat flera gånger att Al Khalil AB gick med att stå på hyreskontraktet, endast som en tjänst, då hyresvärden krävde ett organisationsnummer vid signering. Så snart föreningen fick sitt egna organisationsnummer så togs det kontakt med hyresvärden om ändring av avtal. Det drog ut på tiden då hyresvärden inte hade tid samt var på resande fot, därav signerades en överlåtelse från och med januari månad. Al Khalil AB har inte alls att göra med föreningens lokal. Från och med januari 2020 står de inte längre på kontraktet.

Vad gäller den påstådda överträdelsen den 25 februari så blev de tillfrågade om lokalen kunde användas till en privat fest, den 25 februari, i detta fall för firande av Alla hjärtans dag. De tyckte självklart att det lät intressant, eftersom lokalen står tom. Det handlade alltså bara om en privat fest. Ett band skulle närvara och festen skulle hållas några timmar. Nu i efterhand har de lärt sig att de inte ens kan lita på privata fester. Sedan den 25 februari har lokalen varit stängd. Lokalen används inte alls. De har sett över om de kan fortsätta driva lokalen alls eftersom de betalar hyra från egen ficka. Det finns inga medlemmar eftersom det inte får rökas vattenpipa nere i lokalen.

De har haft diskussioner med hyresvärderna om att avsluta kontraktet. Det är inte alls hållbart och det ekonomiska läget är kritiskt. Därför har de diskuterat att stänga ner föreningen. Det är omöjligt att bedriva verksamhet i lokalen.

Lokalen har i sin helhet använts endast ett fåtal gånger sedan de fick rökförbudet från nämnden. Den har bland annat använts till att umgås och spela spel. Ingen vill betala någon medlemsavgift då det råder rökförbud. Hade de inte brytt sig om detta så skulle de ha fortsatt öppet och överträtt förbudet, men det vill de inte. De vill göra rätt för sig.

Föreningen har varit stängd i väntan på beslutet från domstolen avseende om rökförbudet hävs eller inte. De vill inte bedriva något olagligt eller göra fel i lokalen. De vill följa alla lagar och regler, men självklart kan de göra fel ibland. De är trots allt människor. Föreningen hoppas och önskar att domstolen kan ha lite överseende med detta. Det ekonomiska läget är redan tufft som det är.

Nämnden har förelagts att yttra sig över Al Khalil AB:s och M.E-Ks gemensamma skrivelse och har härvid hänvisat till skärmsklipp föreställande reklam för den aktuella festen samt anfört bland annat följande. På kvällen den 14 februari 2020 påbörjades en fest i de aktuella lokalerna. Festen sträckte sig in på natten den 15 februari, då en polispatrull klockan 01:15 konstaterade att det var en alla hjärtans dag-fest, att det spelades livemusik och att det röktes vattenpipa. Al Khalil AB och M.E-K har uppgett att denna fest var privat och att lokalen var uttyrd. Nämnden kan dock visa att så var inte fallet, utan att det var en tillställning arrangerad av Beirut. På Beiruts Instagram-konto och officiella Facebook-sida fanns reklam för den aktuella festen. Av reklamen framgick att det var Beirut som var arrangör och att det var en alla hjärtans dag-fest. Vidare framgick att endast familjer och par var välkomna, att inträdesavgift togs ut och att det skulle erbjudas live-musik. Vidare lade en av artisterna upp samma reklam för festen på sin Facebook-sida den 31 januari 2020. Det är därmed visat att det inte var fråga om en privat fest, utan en fest riktad mot allmänheten. Beirut var ansvarig arrangör och under festen

röktes vattenpipa. Vad Al Khalil AB och M.E-K i övrigt framför kan enligt nämnden lämnas därhän. Förbudet mot rökning har således överträtts den 15 februari 2020. Vitet har inte förlorat sitt syfte och ska därför dömas ut i enlighet med ansökan.

Al Khalil AB och M.E-K har förelagts att yttra sig över nämndens yttrande, men har inte hörts av.

DOMSKÄL

I mål om utdömande av vite har mark- och miljödomstolen att pröva om det föreläggande eller förbud som ligger till grund för ansökan är lagligen grundat, om det har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft och om det har överträtts. Vite får inte föreläggas om adressaten saknat faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet eller förbudet. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vitet ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet har förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt beakta om det finns särskilda skäl att jämka vitet.

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att förbudet som ligger till grund för nämndens ansökan är lagligen grundat. Förbudet har delgetts Al Khalil AB och M.E-K.

Enligt nämndens beslut av den 15 oktober 2019 skulle beslutet gälla omedelbart även om det överklagades. När nämnden ansökte om vitets utdömande hade förbuds föreläggandet ännu inte vunnit laga kraft. Förbuds föreläggandet vann emellertid laga kraft den 6 juni 2020. Något hinder i det avseendet kan därför inte anses föreligga för att döma ut vitet.

Det är den myndighet som ansöker om utdömande av ett förelagt vite som ska visa att förbudet har överträtts. Nämnden har i ansökan uppgett att Polisen vid en poliskontroll den 15 februari 2020 konstaterade att rökning pågick i de aktuella lokalerna. Påståendet styrks av en PM som upprättats av Polisregion Syd den 15 februari 2020 och som bifogats ansökan. Al Khalil AB och M.E-K

har bland annat anfört att lokalen, vid tillfället för Polisens inspektion, användes till en privat fest. De har härvid uppgett att datumet för festen var den 25 februari 2020, vilket torde vara en felskrivning. Enligt domstolens mening har nämnden visat att en överträdelse skett av förbudet vid det aktuella tillfället. Vad Al Khalil AB och M.E-K har anfört i den delen förändrar inte domstolens bedömning.

Frågan är dock om Al Khalil AB och M.E-K har haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet vid den tidpunkt som överträdelse har konstaterats. Al Khalil AB och M.E-K har anfört att hyreskontraktet för den aktuella lokalen från och med januari 2020 står på föreningen Beirut Lounge och Event och att Al Khalil AB inte har haft något med föreningens lokal att göra. Domstolen konstaterar härvid att det finns en ideell förening som heter Beirut Lounge och Event. Nämnden har inte bemött uppgiften om att hyreskontraktet skulle ha övergått. Det finns mycket som talar för att det finns en tydlig koppling mellan Al Khalil AB, M.E-K och föreningen Beirut Lounge och Event. I sitt yttrande till domstolen skriver Al Khalil AB och M.E-K genomgående ”vi” i sin redogörelse av händelserna vid tiden för Polisens inspektion, vilket tyder på att de hade fortsatt koppling till verksamheten i lokalerna. Det ska dock i sammanhanget framhåvas att Al Khalil AB:s och M.E-Ks yttrande är inskickat av en tredje person, som efter föreläggande därom har inkommit med fullmakt som visar att han har rätt att företräda Al Khalil AB och M.A-K. Det får därför anses som oklart vem eller vilka som åsyftas när begreppet ”vi” används i yttrandet. Det får även anses oklart vem som faktiskt stod som hyresgäst på kontraktet för den aktuella lokalen den 15 februari 2020 och vem som arrangerade kvällen och hade möjlighet att tillse att verksamheten i lokalen inte bröt mot förbuds föreläggandet. Sammantaget får de rådande osäkerheterna kring AL Khalil AB:s och M.E-Ks faktiska och rättsliga möjligheter att efterfölja förbuds föreläggandet, med beaktande av vitesmålens straffrättsliga karaktär, innebära ett hinder mot att döma ut det ansökta vitet. Nämndens ansökan därom ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast den 24 februari 2021.

Henriette Fornas Minerskjöld

Mats Käll

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Henriette Fornas Minerskjöld, ordförande, och tekniska rådet Mats Käll. Föredragande har varit beredningsjuristen Annie Kolvik.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se